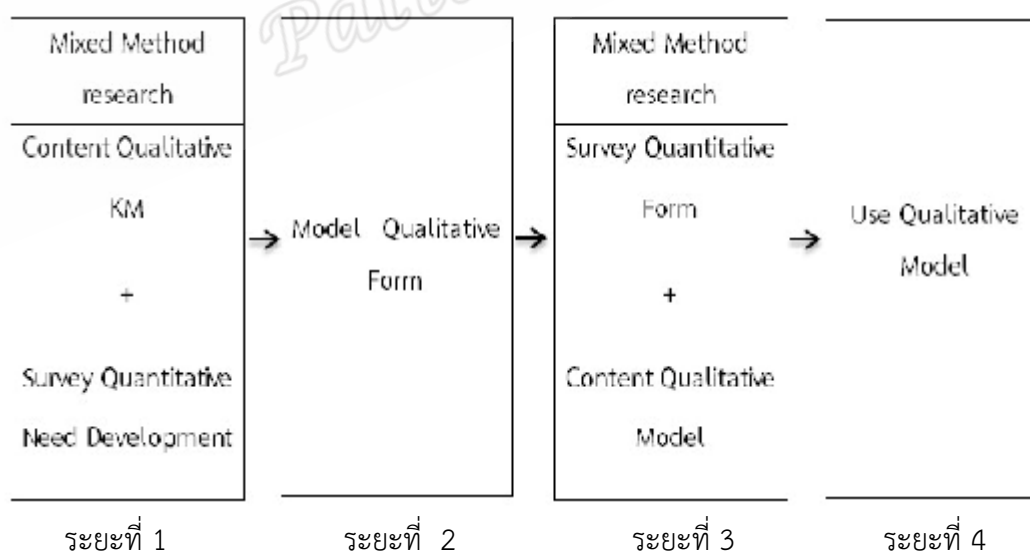

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูโดยใช้การจัดการความรู้ นำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ พัฒนารูปแบบและศึกษาผลการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 1 การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 มุ่งศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ การพัฒนาครูและสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 นำเสนอร่างรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 1 โดยสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) ระยะที่ 3 การทดลองใช้ ประเมินและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู ใช้การติดตามสังเกตการณ์นำเสนอกิจกรรมการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู (Km Fair) ใช้การประเมินความเหมาะสมและพัฒนารูปแบบโดยสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระยะที่ 4 ศึกษาผลการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 1 ใช้การสะท้อนคิดและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยผสมเป็นแบบ Multiphase Design (Mixed – Method Research) สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 18

ภาพประกอบ 18 แสดงแบบการวิจัย Multiphase Design

ที่มา : ปรับปรุงจาก Creswell (2009)

จากภาพประกอบ 18 อธิบายจากซ้ายไปขวาได้ว่า ระยะเวลาที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหาแบบการจัดการความรู้ประกอบกับใช้วิธีการเชิงปริมาณสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของครู ระยะเวลาที่ 2 ใช้วิธีการเชิงคุณภาพนำเสนอร่างรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) ระยะเวลาที่ 3 ทดลองใช้ติดตามผลประเมินความเหมาะสมการใช้รูปแบบด้วยวิธีการเชิงปริมาณกับใช้วิธีการเชิงคุณภาพสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยพัฒนารูปแบบ (Focus Group) และระยะเวลาที่ 4 ใช้วิธีการเชิงคุณภาพศึกษาผลการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู นำข้อมูลวิเคราะห์สังเคราะห์ประมวลผลเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์และนำเสนอเป็นรูปเล่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระยะข้างต้นดังกล่าวสามารถอธิบายภาพรวม ได้ดังนี้

ระยะเวลาที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการความรู้และการพัฒนาครู ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เอกสารเกี่ยวกับการจัดการความรู้และการพัฒนาครูจากแนวคิดนักวิชาการหลายท่าน โดยพิจารณาความหมายขององค์ประกอบที่คล้ายกันหรือซ้ำกันจัดหมวดหมู่เข้าไว้ด้วยกัน เป็นรูปแบบการจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยการจัดการความรู้ 6 ด้านคือ การบ่งชี้ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการประเมินผลความรู้ดังรายละเอียดตาราง 2 ส่วนวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารการพัฒนาครูสามารถสรุปได้ 5 ด้านคือ การพัฒนาบุคลากร การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการพัฒนาความรู้ ดังรายละเอียดตาราง 7 แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูโดยใช้การจัดการความรู้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูมากที่สุดเพียงด้านเดียว และนำไปพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้ 6 ด้าน ดังกล่าว

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรอื่น (พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว) ของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารังสิตเขต 1 จำนวน 120 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan และเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ จำนวน 96 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 12 คน ครูผู้สอน 73 คน และบุคลากรอื่น 11 คน ซึ่งปฏิบัติงานภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม ได้แก่ โรงเรียนวัดโพธาราม โรงเรียนบ้านห้วยไทร โรงเรียนบ้านหนองเรือ โรงเรียนบ้านขุนสิทธิ์ (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) โรงเรียนบ้านต้นบากราษฎร์บำรุง โรงเรียนบ้านไร่พรุ โรงเรียนบ้านห้วยเรือ โรงเรียนวัดน้ำพุตโปธาราม โรงเรียนบ้านเขาหลัก โรงเรียนบ้านทุ่งนา โรงเรียนบ้านด่าน และโรงเรียนบ้านปากห้วย ดังรายละเอียดประชากร กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงรายละเอียดประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	ประชากร ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	บุคลากรอื่น	รวม
1. บ้านหนองเรือ	12	1	7	1	9
2. ตำบลบาราบรูร์บำรุง	12	1	7	1	9
3. วัดขุนสิทธี	19	1	11	1	13
4. วัดน้ำผุด	12	1	7	1	9
5. บ้านห้วยเร็จ	11	1	6	1	8
6. บ้านปากห้วย	7	1	5	-	6
7. บ้านไร่พรุ	14	1	7	1	9
8. บ้านทุ่งนา	10	1	7	1	9
9. บ้านเขาหลัก	4	1	2	1	4
10. บ้านด่าน	8	1	4	1	6
11. บ้านห้วยไทร	12	1	6	1	8
12. วัดโพธาราม	9	1	4	1	6
รวม	120	12	73	11	96

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดัง เขต 1 (2555)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูโดยใช้การจัดการความรู้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดย การวิเคราะห์เนื้อหาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการพัฒนาครูซึ่งสามารถสรุปได้ 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและด้านการพัฒนาความรู้ กำหนดเป็นคำนิยามศัพท์ นำนิยามศัพท์ในแต่ละด้านไปสร้างเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้นได้ 50 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ปลายเปิดใช้แนวคิดของ Likert เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยลักษณะของแบบสอบถาม จำแนกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู กลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert ซึ่งแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นพัฒนามากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นพัฒนา

ระดับ 3 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นพัฒนาปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นพัฒนาน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นพัฒนาน้อยที่สุด

และวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการแปลความหมายผู้วิจัยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (วัน เดชพิชัย, 2535) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการจำเป็น มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการจำเป็น น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของการใช้ภาษา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2.2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

2.2.2.1 เป็นนักวิชาการด้านการจัดการความรู้ จำนวน 1 คน

2.2.2.2 เป็นนักวิชาการด้านการวิจัยการศึกษา จำนวน 1 คน

2.2.2.3 เป็นผู้บริการศึกษาระดับเขตพื้นที่ จำนวน 1 คน

2.2.2.4 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 2 คน

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยให้พิจารณาข้อความที่ปรับตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งแรกเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามวิธีการของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) พบว่าทุกข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นของโรงเรียนวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) (Cronbach, อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.3.1 ขออนุญาตจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย

2.3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและแบบสอบถามไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ขอความร่วมมือส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 ฉบับ พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูของกลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน

3.2 จัดลำดับความความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูของกลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุด เป็นเกณฑ์การพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรของ Rovinelli and Hambleton (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach,1990: 39)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

4.2.2 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) โดยใช้สูตรของเฟอร์กูสัน (Ferguson, 1990 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรของเฟอร์กูสัน (Ferguson, 1990 : 68)

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การนำเสนอร่างรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียน กลุ่มน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ผู้วิจัยศึกษานำความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูลำดับสูงสุดมาประกอบจัดทำเป็นร่างรูปแบบ (Proposed Model) การจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 และคู่มือแนวทางดำเนินงานจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ และสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน (Focus Group) ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2555 เวลา 09.00 - 10.00 น. ณ ห้องประชุมเล็กโรงเรียนสภาราชินี จังหวัดตรัง เพื่อ

พิจารณาความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษา กลุ่มโรงเรียนน้ำพุโตธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ได้ จำนวน 12 คน จากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา/นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด/ผู้ช่วยในจังหวัดตรัง ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดตรัง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ครูอาจารย์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน/อุดมศึกษาในจังหวัดตรัง ซึ่งดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา/รอง เป็นผู้บริหาร/รองสถานศึกษาระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และได้รับวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.1.2 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานการศึกษาอื่น เป็นผู้อำนวยการ / รอง ไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และได้รับวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.1.3 ศึกษานิเทศก์และครู แกนนำ/ครูต้นแบบ เป็นศึกษานิเทศก์/ครูต้นแบบ มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และได้รับวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.2 ผู้วิจัยทบทวนผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดหมายวัน เวลา ประชุม อภิปรายกลุ่ม

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการทางธุรการขอหนังสือราชการเรียนผู้ทรงคุณวุฒิจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.4 ผู้วิจัยส่งหนังสือและเอกสารประกอบสนทนากลุ่มให้ผู้ทรงคุณวุฒิก่อนวันสนทนากลุ่ม 3 สัปดาห์

1.5 การดำเนินการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้

1.5.1 เชิญอาจารย์ปรึกษาเป็นประธานกล่าวเปิดการประชุม

1.5.2 ผู้วิจัยทำหน้าที่ดำเนินการประชุม และมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ดำเนินการประชุมร่วม โดยนำวิธีการวิจัยเชิงพัฒนา (R&D) มาเป็นแนวทางการพัฒนา

1.5.3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา การศึกษาข้อมูล เอกสารรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษาเครือข่ายโรงเรียนกลุ่มน้ำพุโตธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1

1.5.4 จัดเตรียมผู้ช่วยวิจัย 1 คน ผู้บันทึก (Note taker) 2 คน ผู้บันทึกเทป 1 คน

1.5.5 ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันวิพากษ์ เพื่อเสนอแนะความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษาเครือข่ายโรงเรียนกลุ่มน้ำพุโตธาราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พร้อมคู่มือ/แนวทางดำเนินงาน โดยหาคำตอบว่าควรมีรูปแบบที่เหมาะสมและเป็นไปได้เป็นอย่างไร การสนทนากลุ่มใช้เวลาประมาณ 2.30 ชั่วโมง และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบถามประกอบการสนทนากลุ่ม ประมาณ 30 นาที

1.5.6 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม โดยการถอดเทปละเอียดและเปรียบเทียบกับการจดบันทึกข้อมูล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลต่อจากนั้นจึงสรุปผลในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการความรู้ไปใช้เพื่อการพัฒนาครู ข้อเสนอแนะอื่นๆ สรุปผลและปิดการสนทนากลุ่มโดยประธานการประชุม

1.6 นำเสนอข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ประมวลผลและเรียบเรียง นำเสนอผลการสนทนากลุ่มในรูปความเรียงและตารางแสดงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การวิเคราะห์จะถูกประเมินโดยเอกเทศจากผู้ช่วยวิจัย 1 คน ในกรณีที่การประเมินจากผู้วิจัยไม่สอดคล้องกันนักวิจัยแก้ปัญหาโดยการตรวจสอบข้อมูลร่วมกันอีกครั้ง จึงน่าจะเชื่อได้ว่า การวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้ยึดข้อมูลที่ได้จากการสนทนาเป็นหลัก

1.7 ปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมและเป็นไปได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบถามความคิดเห็นแสดงความถี่ของระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการความรู้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูและกำหนดเป็นประเด็นคำถาม 6 ด้านๆละ 5 ข้อ ได้แก่ ด้านการบ่งชี้ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการประเมินผลความรู้ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษาคุณภาพของแบบถามประกอบการสนทนากลุ่ม แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวข้างต้นจำนวน 5 คน ตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.2 เทปบันทึกเสียงสำหรับใช้บันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.3.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มการวิจัย

2.3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มการวิจัยพร้อมนำเอกสารประกอบไปผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรงและติดตามการเข้าร่วมสนทนากลุ่มและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบถามประกอบการสนทนากลุ่มคืนหลังการสนทนากลุ่มเสร็จสิ้น จำนวน 12

ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบถามดังกล่าวที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีฐานนิยม (Mode) ดังนี้

3.1 หาค่าความถี่ซ้ำ (Tarry) ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการความรู้ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบ่งชี้ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการประเมินผลความรู้ นำข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องกับบันทึกการสนทนากลุ่ม และจัดกระทำข้อมูลของการสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย ใช้วิธีการจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering) จากนั้นหาความคล้ายคลึงของข้อมูล เช่นเปรียบเทียบลักษณะที่เหมือน หรือความคล้ายคลึงของข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน เมื่อได้ข้อค้นพบความเหมือน ความต่างของข้อเสนอแนะ จึงประมวลข้อมูลเข้าด้วยกันสรุปตามประเด็น

3.2 พิจารณาความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการความรู้ทั้ง 6 ด้าน ประกอบการสร้างรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 ให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมและเป็นไปได้

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ประเมินและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 2 ชั้น คือ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เอกสาร กำหนดวันประชุมปฏิบัติการจัดการความรู้และแจ้งประสานผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการประชุมปฏิบัติการจัดการความรู้เพื่อชี้แจงแนวทางรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูกับกลุ่มตัวอย่างภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม ในวันที่ 21- 22 พฤษภาคม 2555 ณ ห้องประชุมพระเทพวิมลเมธี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยประยุกต์ใช้แนวทางเครื่องมือการจัดการความรู้ชุดธารปัญญาของสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม ใช้วิธีการเรื่องเล่าเร้าพลังด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู แบ่งกลุ่มครูเป็น 10 กลุ่มตามประเด็นพัฒนาคุณคุณธรรมจริยธรรม 10 ด้าน สมาชิกในกลุ่มร่วมกันเล่าเรื่องการปฏิบัติที่ดีสรุปเป็นขุมความรู้และสกัดเป็นแก่นความรู้เพื่อใช้พัฒนาครู ได้ 40 แก่นความรู้ (สมรรถนะ) จากนั้นให้สมาชิกเข้ากลุ่มใหม่ตามสถานศึกษาของตนร่วมกันประเมินตนเอง นำข้อมูลมากำหนดตารางอิสรภาพตามสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน (Current) และเป้าหมายความรู้ที่ต้องการ (Target) ประมวลผลเป็นรูปภาพแม่น้ำและบันไดการเรียนรู้ตามแนวทางเครื่องมือจัดการความรู้ชุดธารปัญญาเพื่อบ่งชี้ให้สมาชิกภายในกลุ่มโรงเรียนทราบสถานภาพของตนว่าเป็นกลุ่มพร้อมให้หรือกลุ่มพร้อมใฝ่รู้ในการจัดการ

ความรู้เพื่อการพัฒนาครู ตลอดจนข้อเสนอแนะกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู ภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม ซึ่งผู้วิจัยเสนอไว้พอสังเขปในผลการวิจัยบทที่ 4 และรายละเอียดปรากฏในคู่มือแนวทางการดำเนินงานจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมอบให้กลุ่มโรงเรียนนำไปทดลองใช้กับสถานศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2555 – กันยายน 2555 และนำเสนอผลการจัดการกิจกรรมที่ดี/เลิศในการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู (KM Fair) ในวันที่ 20 กันยายน 2555 ณ ห้องประชุมโรงเรียนน้ำพุต จ.ตรัง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย สังเกต ติดตามผลการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 8 ครั้ง และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรอื่น (พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว) ของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 จำนวน 120 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan และเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ จำนวน 96 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 12 คน ครูผู้สอน 73 คน และบุคลากรอื่น 11 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 คู่มือแนวทางการจัดการความรู้ วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้และการพัฒนาครู มีลักษณะเป็นคู่มือแนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาครูด้านคุณธรรมจริยธรรม 10 ด้านตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู โดยสกัดเป็นแก่นความรู้รวม 40 แก่น ประยุกต์ใช้แนวทางเรื่องเล่าเร้าพลังตามเครื่องมือจัดการความรู้ชุดธารปัญญาของสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคมหรือ ส.ค.ส.เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาครูตามรูปแบบการจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นได้แก่ การบ่งชี้ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการประเมินผลความรู้

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการความรู้ มีลักษณะตรวจสอบรายการ (Checklist) ปลายเปิด โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แนวคิดของ Likert มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.1 นำรูปแบบการจัดการความรู้ 6 ด้านที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิดการจัดการความรู้ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่การบ่งชี้ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการประเมินผลความรู้ กำหนดเป็นนิยามศัพท์ และสร้างเป็นข้อคำถามด้านละ 5 ข้อรวมจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

2.2.2 ลักษณะของแบบประเมินความเหมาะสมมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบเป็นแบบเลือกรายการ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการความรู้
เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert ซึ่งแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

และวิเคราะห์ ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD) ในการแปลความหมาย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงมีความเหมาะสม มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงมีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงมีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงมีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์หาค่าความ
เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach
alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.4.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย

2.4.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและแบบประเมินความ
เหมาะสมไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือนำส่งไปยัง
โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 ฉบับ พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยติดตาม
เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำ
แบบประเมินความเหมาะสมที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่า
ทางสถิติต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล
ดังนี้

3.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
ของความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุต
โปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัง เขต 1 จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวม
ทุกด้าน

3.2 วิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการความรู้ เป็นรายข้อรายด้าน และภาพรวมทั้ง 6 ด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงไปหาต่ำตามลำดับ

ขั้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบ

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมของการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู มาประมวลผลวิเคราะห์และสังเคราะห์พัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม โดยสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Focus Group) จำนวน 12 คน เพื่อพัฒนาปรับปรุง เสนอแนะการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ให้มีความสมบูรณ์ และนำรูปแบบที่พัฒนาแล้วกลับไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเดือนระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2555

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างการสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จากเลือกแบบเจาะจง เช่นเดียวกับประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรอื่นภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยเทปบันทึกเสียงและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยบันทึกเทปการสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยและถอดความจากเทป ตรวจสอบข้อมูลกับผู้บันทึกผลการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และจัดกระทำข้อมูลของการสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัย ใช้วิธีการจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering) จากนั้นหาความคล้ายคลึงของข้อมูล เช่น เปรียบเทียบลักษณะที่เหมือน หรือความคล้ายคลึงของข้อเสนอแนะของผู้ร่วมวิจัยแต่ละท่าน เมื่อได้ข้อค้นพบความเหมือน ความต่างของข้อเสนอแนะ จึงประมวลข้อมูลเข้าด้วยกันสรุปตามประเด็นการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียน

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู: กรณีศึกษา กลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

การศึกษามูลการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม โดยผู้วิจัยดำเนินการให้สถานศึกษานำรูปแบบดังกล่าวกลับไปใช้พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมใน 10 ด้าน กับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งระหว่างเดือนตุลาคม 2555- พฤศจิกายน 2555 ผู้วิจัยติดตามผลโดยใช้การสะท้อนคิดและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 4 นี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรอื่น (พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว) ของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 จำนวน 120 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดย เปิดตาราง Krejcie และ Morgan และเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวน 96 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 12 คน ครูผู้สอน 73 คน และบุคลากรอื่น 11 คน

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 แบบสะท้อนคิด ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบการสะท้อนคิด สังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูกำหนดเป็นประเด็นสำคัญในการสะท้อนคิดการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมที่เกิดขึ้นหลังใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น ตามประเด็นดังนี้

2.1.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนท่านได้ใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนอย่างไรบ้าง? โปรดอธิบาย

2.1.2 ท่านคิดว่าท่านมีการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละด้านอย่างไรบ้าง? อธิบายโดยละเอียดและยกตัวอย่างประกอบ

2.1.3 ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 มีความยุ่งยากในการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร? โปรดแสดงความคิดเห็น

2.1.4 ท่านคิดว่ากิจกรรมที่ดีของรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูภายในกลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธารามครั้งนี้มีอะไรบ้าง? โปรดระบุ

2.1.5 ท่านคิดว่าในโอกาสต่อไปควรพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูที่แตกต่างจากนี้ได้อย่างไร? โปรดอธิบาย

2.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสังเคราะห์กับแนวทางการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูมีลักษณะเป็นแบบคำถามตามประเด็นการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู ดังนี้

2.2.1 จากการนำรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูโดยใช้การจัดการความรู้ 6 ด้านที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ท่านคิดว่าครูมีการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละด้านหรือไม่ อย่างไร? การสะท้อนคิดการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนท่านมีความเหมาะสมเป็นจริงเพียงใดในแต่ละด้าน? โปรดแสดงความเห็น

2.2.2 ท่านคิดว่าหากจะพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำพุตโปธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 ให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมมากยิ่งขึ้นควรดำเนินการอย่างไรในการจัดการความรู้แต่ละด้าน? โปรดอธิบายโดยละเอียด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย

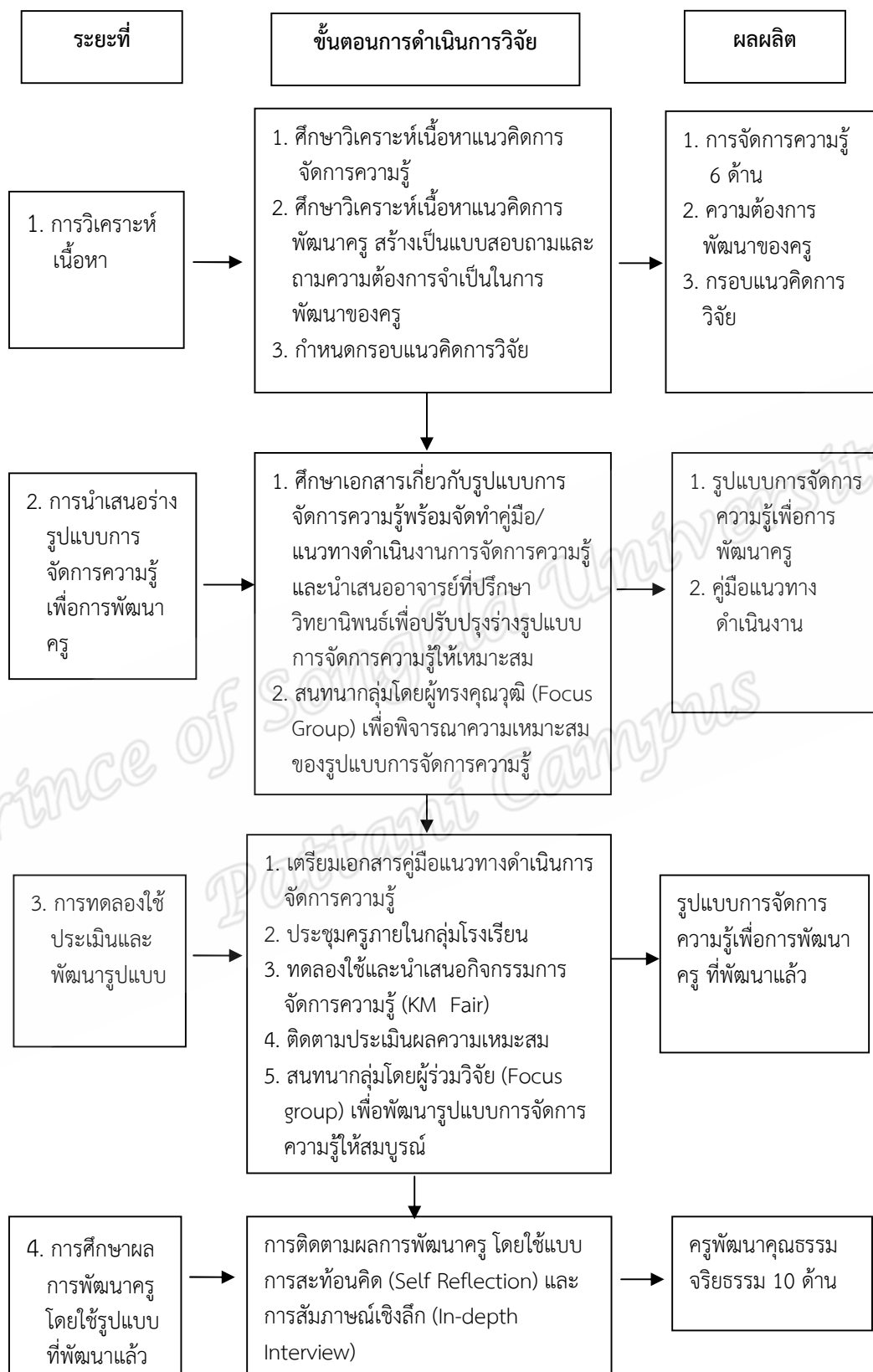
3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัยไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ขอความร่วมมือส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสะท้อนคิดจำนวน 96 ฉบับ พร้อมกำหนดวันรับแบบคืน โดยผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสะท้อนด้วยตนเอง

ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์ นำข้อมูลมาประมวลผล

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview Protocol) ไปสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ณ สถานที่ปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัยโรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน นำข้อมูลมาประมวลผลจัดทำรายงานวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนคิดความเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูที่พัฒนาแล้ว ผู้วิจัยศึกษาแบบสะท้อนคิดทุกฉบับที่ได้รับคืนมานำความคิดลักษณะเดียวกันรวมเข้าด้วยกันตามประเด็นการพัฒนาคุณธรรมแต่ละด้านทั้ง 10 ด้านและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ร่วมวิจัยโรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน เพื่อตรวจสอบยืนยันการความสอดคล้องของการใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู และนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาแปลความหมายตามประเด็นการสัมภาษณ์และประมวลผลเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แล้วนำเสนอเป็นรูปเล่มต่อไป สามารถสรุปลำดับขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ระยะที่ 1- 4 ได้ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 19 แสดงลำดับขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

ภาพประกอบ 19 อธิบายได้ว่าขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ระยะ คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา 2) การนำเสนอร่างรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครู 3) การทดลองใช้และพัฒนารูปแบบ และ 4) การศึกษาผลการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาครูที่พัฒนาแล้ว ในแต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมดำเนินงาน เกิดผลผลิตดังภาพข้างต้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus